

ng telkens
erkt. Want
ge eeuw is
tegen daar

oor, of wij,
n, de toen
verloochene
ouden, dat
n overeen-
deren eens
et de oude
h wij heb-
ende punt
emuliertjes
waarachtig
drecht. En
en, dat al
is en met
Het tegen-
verder wor-
s liberatio,
ceno", „in
elke op de

ze kerken
it wij heb-
van 1942
ynode van
van 1905
ot de Drie
e zijn wij
ttelijk. En
ordtse va-
wij tot de
drie for-
ging daar
ler formu-
ing. Maar
het aantal
n daaraan
Geest, die
eigen be-
in het be-
nug vele
an zullen
en zijn de
zelfde Hei-
lijden niet
n hetgeen
geschrift
en" in het
En even-
len veran-
ook in het
en punten
w belijden
iseren van
lijden, dat
rheid der
n 1905 en
anstemming
ken, mag
er belijden
Een nieuw
ig en uit-
in een be-
ge Schrift
elijden der
ilige Geest
moet ook
dat door-
monie met
n niet ka-
t. Dan zou
de weder-
let gelden
Nieuw be-
n oecume-
n. En om-
is niet ka-
bevonden,
merkt. En
arbij hopen
wij menen,
m dordra-
an de drie
riften, on-

een actie-
„Enigheid
eerde ge-
ook rustig
t van zich
h verenig-
amenische
sterdam en
n. Volgens
n is wijlen
begonnen:
de Synode
de eeuwen
tie zijn gij
die „geref.
de" bijeen
ederlandse

Synodoeratische Geref. Kerken in Grand Rapids hun nieuwe leerformules op tafel gelegd en die door de anderen laten keuren en aannemen. En daarmee hebben ze de naam van „gereformeerd oecumenisch" verspeeld, wijl ze het Schriftuurlijk katholieke en oecumenische hebben verloochend. Die „gereformeerde oecumenische synodes" zijn daarom niet „e voto dordraceno"!

Zo staat vandaag het ene „e voto dordraceno" tegenover het andere „e voto dordraceno". En het gaat in de liberatio, de vrijmaking, om het waarachtig katholieke en oecumenische, om het waarlijk Schriftuurlijke. En door Gods bewaarde genade en de verklezende werking des Heiligen Geestes mogen we hier ten overstaan van God, engelen en mensen zeggen, dat wij als De Gereformeerde Kerken van Nederland leven in de „liberatio e voto dordraceno"! Wij hebben het verbond en de belofte des verbonds, de doop en al wat met die stukken samenhangt, gehandhaafd overeenkomstig hetgeen ons van de vaders te Dordt is overgeleverd. En dat is een geweldig ding!

Daarin zien wij de vervulling van hetgeen de Heere Christus zelf heeft beloofd en voorzegt in Mattheus 28. Toen immers zeide Hij: Gaat dan henen, maakt al de volken tot Mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb. En zie, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld. — Dat betekent toch onder meer ook dit, dat het Woord Gods en de belijdenis daarvan zuiver bewaard moeten en zullen blijven tot Christus' wederkomst ten jongsten dage. Wanneer Christus op de wolken verschijnt, dan wil Hij Zijn openbaring en de Belijdenis daarvan door de kerk ongeschonden en ongerept terugvinden. Het Woord Gods en de getrouwe Belijdenis daarvan moeten en zullen de eindstreek halen! Het gaat dus om de bewaring van het Woord Gods tot de wederkomst. En nu is dit in elke deformatie en afval der kerk het benauwend gevaarlijke, dat dan het Woord en de Belijdenis daarvan worden vervalst en vergeten en vertreden. En als die vervalsting van Woord en Belijdenis een officieel feit wordt, dan worden Bijbel en Confessie niet zuiver bewaard. Dan is de zuivere loop van het Evangelie tot de einden der aarde en tot de einden der tijden in gevaar. Want dan is de kerk niet meer „pilaar en vastigheid", niet meer „aanplakzool en zetel" der waarheid (1 Tim. 3:15, zie Kanttekeningen).

Doch als dat gevaar acuut wordt en is, dan is daar de Heilige Geest om door alles heen het Woord des evangelies te bewaren. En dan doet de Geest dat op deze manier, dat Hij nieuwe middelpunten van Woordbewaring schept, dat Hij daar leerlingen rondom het Woord vergadert. Dat zien we reeds in het Oude Testament. Als in Jesaja's dagen de kerk het Woord vervalst en het verbond breekt, dan is er dat sterke woord: Bind de getuigenis toe; verzegel de wet onder mijn leerlingen (Jes. 8:16). Dat is: het Woord Gods trekt zich voorlopig terug van paleis en tempel om bij de haard van Jesaja's huis een nieuw middelpunt van Woordbewaring te scheppen. Daar komen de discipelen, die buigen en beven voor het Woord; die recht en waarheid weer opnieuw verstaan voor hun leven en het leven van het ganse volk. En zo is het telkens weer gegaan in de geschiedenis van Christus' kerk. Zo ging het op de Pinksterdag: de Geest Gods en de heerlijkheid Gods verlieten de tempel en kwamen in een huis, in de buurt van de tempel. Het oude kerkadres werd gehandhaafd op een nieuwe plaats. Zo ging 't in de dagen van de reformatie der 16e en 19e eeuw, in ons goede vaderland. Het oude kerkadres werd gehandhaafd in een nieuw vergadercentrum. En zo ging het in onze dagen. Want de Heilige Geest, in dienst van Christus, wil het Woord bewaren tot de wederkomst van Christus op de wolken. De mensen zeggen dan: „Het is met die kerk ook een geschiedenis: aldoor maar scheiden en scheuren, splitsen en opdelen! Komt daar nooit een eind aan?" — Maar het gaat „e voto Christi", dat is: overeenkomstig de wil en wens en belofte van Christus! Zijn Woord moet zuiver bewaard blijven tot Zijn wederkomst! En daarom was ook het „votum dordracenum" geheel e voto Christi. En dies ook de liberatio van 1944 e voto Christi, en diensgevolge e voto dordraceno. Dat is en blijft de geloofsblijdschap in elke reformatie der kerk, ook in de vrijmaking van 1944. En die vreugde moet overstemmen het droevige, dat de Geest Gods het oude kerkadres en de oude waarheid telkens weer moet handhaven op een nieuwe plaats, in een schuur en een schoollokaal, met achterlating van zovelen in het oude en vervallen vergadercentrum. Maar de Geest laat een gouden tempel en kathedraal van kerkgebouwen los om het Woord Gods tot de wederkomst ongerept te kunnen bewaren.

Wie nu vandaag ook de vrijmaking der kerk in 1944 ziet in de aangewezen brede historische en hemelse en kosmische (wereldomvattende) en Geestelijke verbanden, die kan, ondanks vele moeiten en teurstellingen, toch juichen! Want de mens ziet, dat het gaat e voto Christi, zodat het Woord blijft bewaard! En die heeft ook met aanvragen om „samenpreking" geen moeite. Want hij houdt zich aan het „votum dordracenum".

En die dankt de HERE vandaag ook voor deze twee dingen, dat al de eeuwen door het Woord en de Belijdenis daarvan ongerept bewaard bleven en die beide nu opnieuw in de wereld uitgaan. Ja, dit is het won-

derlijk mooie, dat de kerk wel kan pogen het Woord te vervullen, de belijdenis te verdueren en te verknopen, maar dat Woord en Belijdenis toch wezenlijk ongeschonden blijven. Wij hebben, dank zij de bewaerende werking des Heiligen Geestes, vandaag nog dezelfde Bijbel als de apostolische kerk en dezelfde Belijdenis als de Dordtse vaders. Ketteren en semi-ketteren, sectaristen en semi-sectaristen kunnen onnoemelijk veel kwaad stichten in en rondom de kerk. Ze kunnen het Woord geweldig misbruiken en de Confessie in ongerechtigheid ten onder houden. Maar de Geest des HEREN is toch altijd machtiger. En zo bleef tot op heden wat de HERE tot de wederkomst van Zijn lieve Zoon wil behouden. En juist ook omdat het Woord wezenlijk onaangetast blijft en de waarachtige Belijdenis der kerk door de Geest wordt beschermd, is altijd weer terugkeer tot dat Woord en opnieuw belijden van de oude confessie mogelijk en werkelijk. Die mogelijkheid en werkelijkheid van reformatie der kerk hebben we in 1944 ook mogen zien en tot op vandaag. Dat is het eerste om te danken.

En dan komt daarbij het tweede. Dit namelijk, dat nu dat oude Woord en die ware Belijdenis weer uitgaan in de wereld. Dat is immers overeenkomstig hetgeen de Heere Christus ons heeft beloofd: Zie, Ik ben met u al de dagen, tot aan de voleinding der wereld. Het oude Woord van de kerk der apostelen en de aloude Belijdenis van de kerk der reformatoren gaan weer uit over de ganse wereld. Ze komen en zijn op Soemba en Borneo, in Zuid- en Noord-Amerika, in Australië, in West-Indië. Het is wel een wonderlijk gebeuren, dat de HERE, vóórdat de emigranten konden uitzwerven, de liberatio e voto dordraceno heeft gegeven. Wij kijken soms niet verder dan onze neus lang is en wij zien vaak op ons kleine kringetje met z'n eigen en vele moeiten, maar wie ogen heeft gekregen om te zien, die bemerkt, dat er vandaag weer een nieuwe gereformeerde oecumene groeit! In een tijd, waarin ketteren en semi-ketteren in bond met nog anderen een „Wereldraad van Kerken" stichten; in een tijd, waarin zich gereformeerden noemenden een „geref. oecumenische synode" organiseren en blijven vergaderen, en dat met „Dordt" op de lippen, ofschoon zij de kracht en de waarheid van Dordt missen; in een tijd, waarin de energie van satan de groten der aarde opstuwt om organisaties als die van de „Verenigde Volken" te stichten en te versterken, behaagt het de HERE om voor de katholieke kerk der oecumene te zorgen voor aller oog! Wij weten niet, wat de HERE met dit alles verder voor heeft. Maar Hij doet ons vandaag de tekenen van Zijn wereldwijd werk zien. De mensen zeggen: „Kleine dingen! Geringe getallen!" Doch wij zullen de dag der kleine dingen niet verachten en de geringe getallen niet versmaden. Want wie gelooft, die ziet daarin en daarachter het Woord en de Confessie opdringen naar de einden der aarde en naar de voleinding der tijden.

En daarom is het de moeite waard om in deze tijd te leven! Het is de moeite waard om vandaag in Nederland en daarbuiten tot de liberatio (de vrijgemaakten) te behoren! Want de vrijheid van het Woord stelt ons in een wereldwijde roeping. Deze roeping, dat weer opnieuw in de wereld duizenden worden geconfronteerd met het aloude Woord en de oude Belijdenis der kerk. Dat zien we ook in het opgenomen contact met de Protestant Reformed Churches van Canada. Ook zij komen voor de vraag te staan, tot welke gereformeerde oecumene zij willen behoren, tot die van Amsterdam 1949 of die van Kampen 1951. Want we geloven niet dat er een derde is gegeven, waaruit zij zouden kunnen kiezen.

Als wij onze roeping verstaan en niet onze krachten gaan verteren in onderlinge, zinloze strijd, dan komt de dag, dat er een waarlijk gereformeerde oecumenische synode zal samenkomen. En dan zal hij, die ze mag openen, naar waarheid kunnen zeggen: „Hooggeschatte en geliefde Broeders in onze Here Jezus

Christus, E voto dordraceno — naar de wens van de Synode van Dordrecht in de jaren 1618 en '19 en naar de oude begeerte van de kerken der Reformatie, zijt gij herwaarts gekomen.....". En hij zal erbij mogen voegen: E voto Christi! Mits onze Theologische Hogeschool haar roeping naar het Woord blijve verstaan! Mits onze kerken haar roeping overeenkomstig de Schrift blijven vervullen! Mits gij allen, broeders en zusters, uw roeping in de liberatio ecclesiae e voto dordraceno blijft zien.

Wij zeggen deze dingen niet, omdat wij willen concurreren met de wereldbewegingen van onze tijd. Maar alleen hierom, dat de Here Christus, die alle machtsbevoegdheid heeft in hemel en op aarde, tot de dag van Zijn wederkomst Zijn verkorenen zal blijven vergaderen uit alle volken en naties en tongen! En als Hij voorspoedig rijdt op het Woord der waarheid over de breedten der aarde, dan hebben wij Hem ook daarin na te volgen en de gangen van onze verhoogde Heer bij te houden! Goed bezien is het niet de vraag, of wij correspondentie met Christus' ware kerken over het rond der aarde zullen opnemen en onderhouden. Want Hij zelf heeft ons in Zijn grote en mooie wereld in die brede verbanden in correspondentie geplaatst. Ook e voto dordraceno! En als wij kinderlijk gelovig en Schriftuurlijk eenvoudig de gewilligheid in die grote roeping tonen, dan hebben wij de belofte, dat Hij ons zal bewaren in de ure der verzoeking, welke nu over de gehele wereld is gekomen.

En wij willen eindigen met het slot van het gebed, waarmee de openbare vergadering der Dordtse Synode in de Grote Kerk aldaar werd geopend, toen de Leerregels publiek werden afgekondigd, een gebed, dat Schriftuurlijk en waarlijk oecumenisch was, zodat het aanhalen van die gebedswoorden ook vandaag is e voto dordraceno:

„Dit alles heeft ons teweeggebracht Uwe barmhartigheid, waarmee Gij Uw volk begenadigt. Door dit nieuwe mirakel Uwer weldadigheid, vernieuwt Gij ons de gedachtenis van alle oude (die Gij zo vele in Nederland hebt gedaan). Dewijl wij, HERE, derhalve smaken en zien, hoe goed Gij jegens ons zijt, en hoe lief Gij de Nederlandse Kerk hebt, zo zijn wij blijde en verheugen wij ons in U; wij roemen Uwe trouw in de heilige Gemeente, en verklaren dat volk gelukkig te zijn, wiens God Gij zijt, zalig de natie, die Gij tot een erfdeel verkiest.

Nu dan, HERE, wij bidden U, in de naam Uws beminden Zoons, Hosanna, behoed ons, doe nu, HERE, het werk Uwer handen welgelukken! Geef Uw volk kracht, en zegen ze met vrede, opdat ze, jong wordende, als de arenden, met nieuwe krachten opklimmen, lopen en niet mat worden, wandelen en niet moede worden. Zegen voorts de arbeid Uwer dienstknechten, en laat het licht Uws aanschijns over Uw volk lichten. Zendt Uw Geest uit de hoogte; verlicht de verstand der mensen; bereid en open de harten, dat zij de glans Uwer eenvoudige waarheid zien met vermaak en goede harten, dezelfde aannemen, in dezelfde altijd berusten, en vruchten standvastig en overvloedig voortbrengen, die dezelfde waardig zijn.

Wil de afdwalenden, goedigste Herder, wederom tot Uwe kudden brengen; buig en vernieuw de harde harten, dat zij Uwe uitgereikte hand erkennen, en, Uwe kracht omhelzende, vrede met U maken, en niet langer met halsstarrigheid de waarheid tegenstaan; verzamel bijeen de verstrooiden; heel de verwonden; richt op en versterk de gevallen; maak de doden levend. Weer uit het midden van ons scheuringen; bedwing de satan; schik de harten van allen tot rust; opdat Uw volk U met één gemoed diene, met één hart en mond U vreze en grootmake, en de engelen in de hemel, en de mensen op aarde de vrede zingen in Hem, die onze hope, vrede en zaligheid is, Jezus Christus, Uw eengeboren Zoon, die met U en met de Heilige Geest leeft en regeert in der eeuwigheid, Amen".

„DADERS DES WOORDS"

Prof. Dr. H. J. JAGER

Gij hebt bij het horen of lezen van dit opschrift direkt gedacht aan de brief van Jacobus, waaraan het inderdaad ontleend is. Het is m'n bedoeling uit deze echt praktische brief enige vermaningen u door te geven, die voor ons vandaag nog van actueel belang zijn.

Over het algemeen behoort „Jacobus" niet tot de lectuur, die door de gemeente het hoogst gewaardeerd wordt. Luther heeft hem een „echte brief van stro" genoemd. Hij dacht daarbij zonder twijfel aan het woord van Paulus uit 1 Cor. 3, waar sprake is van het bouwen van „hout, hooi, stoppelen" op het enige fundament dat gelegd is, n.l. Jezus Christus. Luther miste hier de leer van de rechtvaardiging door het geloof alleen, vond, dat Jacobus veel te weinig van Christus sprak en veel te veel over de werken en zal wel gevreesd hebben, dat deze brief koren was op de molen van Roomse werkheiligheid.

Maar met dit oordeel doen we onrecht aan de brief van Jacobus.

Of liever: aan het Woord des HEREN, dat we in deze brief voor ons hebben.

Jacobus noemt zichzelf „een dienstknecht, een slaaf van God en van de Here Jezus Christus. Hij schrijft

niet op eigen gezag, maar in de naam van Hem, die wel z'n broeder naar het vlees was — waarschijnlijk is Jacobus een zoon van Jozef en Maria — maar die als Zoon van God zijn was.

Jacobus denkt er niet aan het doen van het goede werk toe te schrijven aan de deugdzame mens. Want hij roemt in alle goede gave en volmaakte gift, die van de Vader der lichten komt. En hij roemt in Gods werk als hij schrijft, dat God „ons gebaard heeft door het woord der waarheid".

Jacobus zegt voorts geen kwaad van het waarachtig geloof. Maar hij zegt alleen maar, dat een geloof, dat niet door de liefde werkt, een dood geloof is.

Waarom Paulus het van harte eens is.

We doen er goed aan, als we acht geven op wat de HERE ons door Jacobus te zeggen heeft. Opdat we niet maar alleen hoorders, doch daders des Woords zijn.

„Een iegelijk mens zij ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn". De lust tot tegenspreken zit in het hart van elk mens. Vooral als het Woord ons zonden ontdekt en fouten aantoonen worden we

weerspanning. Dan komt er een verzetshouding. Een houding van: „dat nemen we niet“.

We worden toornig. Maar de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet.

Als we ons toornig verzetten doen we niet wat recht is voor God.

Daar komt niets goeds van. Alleen maar ongerechtigheid.

Daarom moeten we alle innerlijke vuilheid en boosheid afleggen en het woord, dat onder ons geplant is met zachtaardigheid aannemen.

We moeten voor het Woord buigen en nederig van hart onze zonden belijden.

En ootmoedig zeggen: Spreek Here, want Uw knecht hoort.

En zo moeten we daders des Woords zijn en niet alleen hoorders.

Ik vermoed, dat Jacobus gedacht heeft aan wat in de scholen der Rabbijnen gebeurde. Daar was men ijverig en schijnbaar eerbiedig met de Schriften bezig. Maar het was een louter intellectueel bedrijf. Men redeneerde en debatteerde, dat het een lust was. Men scherpste elkanders denken, men oefende elkanders scherpzinnigheid in een steekspel van woorden. Maar de wil bleef bij dat alles ongebogen, het hart ongebroken en het leven veranderde niet.

Eigenlijk kende men de HERE in dat alles niet.

Men goochelde met begrippen en vermaakte anderen en zichzelf met een vuurwerk van sprankelend vernuft. En ondertussen geloofde men Gods beloften niet en wandelde niet naar de inzettingen en rechten des HEREN.

Dat kwaad van alleen-maar-horen komt voor door alle eeuwen heen.

Denkt maar aan Ezechiël 33.

Het volk was schijnbaar vol belangstelling voor het Woord, dat van de HERE kwam. De HERE openbaart aan Ezechiël hoe het met het volk staat:

„De kinderen uws volks, die spreken steeds van u bij de wanden en in de deuren der huizen, de één spreekt met de ander, een iegelijk met zijn broeder, zeggende: Komt toch en hoort wat het woord zij, dat van de HERE voortkomt. En zij komen tot u gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezicht als mijn volk, en horen uw woorden, maar zij doen ze niet; want zij maken liefkozingen met hun mond, maar hun hart wandelt hun glerigheid na. En zie, gij zijt hun als een lied der minne, als een, die schoon van stem is of die wel speelt; daarom horen zij uw woorden, maar zij doen ze niet“.

Mogelijk heeft Jacobus toen hij deze woorden schreef wel gedacht aan het woord van Jezus: „Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Here, Here, zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar die daar doet de wil Mijns Vaders die in de hemelen is“. En aan het daarop volgende slot van de bergrede:

„Een iegelijk dan, die deze Mijne woorden hoort, en ze doet, die zal Ik vergelijken bij een voorzichtige man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft. En een iegelijk, die deze Mijne woorden hoort en ze niet doet, die zal bij een dwaze man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft“.

Weet ge waarop een mens gelijkt, die alleen maar het Woord hoort en niet doet?

Jacobus zal het u zeggen: Hij is een man gelijk, die zijn gelaat even in een spiegel gezien heeft. De spiegels in de oudheid gaven geen bijzonder duidelijk beeld en als men dan even, als in het voorbijgaan, eigen spiegelbeeld zag, dan was de indruk niet blijvend. Men was zo weer vergeten hoe men er uitzag.

Mogelijk denkt Jacobus aan de ontdekkende kracht van het Woord. Het legt onze zonden bloot, toont ons wie wij zijn met alle gebreken en zwakheden. Wie daar even naar luistert, zonder zich daar in te verdiepen, is het zo weer vergeten.

Zullen we geen vergeachtichte hoorders, maar daders des Woords zijn, dan moeten we ons verdiepen in het Woord des HEREN. Ons er over heen buigen om zo te zeggen. Over die volmaakte wet der vrijheid. Over dat onderricht des HEREN.

Dat ons ontdekt aan de slavernij der zonde.

Dat ons vergeving schenkt uit grondeloze barmhartigheid.

Dat ons de weg des levens wijst en ons waarlijk vrijmaakt als kinderen Gods.

Wie zich daarin verdiept en daarbij blijft, die wordt een dader des werks en zal gelukkig zijn in dit zijn doen.

Over dat doen van het Woord des Heren gaat het nu in heel de brief van Jacobus.

Ik wil daar straks nog hier en daar een greep uit doen.

Maar direkt noemt Jacobus een voorbeeld:

„Indien iemand onder u dunkt godsdienstig te zijn en hij zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, diens godsdienst is ijdel, leeg, onnut“.

Daarmee zegt Jacobus geen kwaad van het godsdienstig zijn.

Hij wil maar zeggen, dat echte godsdienst bestaat in het betugelen van de tong. Niet roddelen, geen kwaad spreken, de waarheid zeggen, des naasten eer en goed gerucht bevorderen, de Naam des HEREN belijden. Dat is echte dienst des HEREN. En voorts is „de zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld“.

Trouw naar de kerk gaan? Zeker, het is een groot voorrecht en plicht ook.

Geregeld de Schriften onderzoeken? Prachtig, heerlijk als we het doen.

Bidden zonder ophouden en God danken in alles? Het is naar de wil Gods.

Maar dan ook doen wat de HERE wil. Heel simpel beginnen te leven in de gemeenschap der heiligen. Z'n gaven tot nut en ter zaligheid van anderen gewillig en met vreugde aanwenden. Er is veel ellende om u heen.

Het ergste zijn er wel aan toe de wezen en weduwen. Die geen helper hebben. We moeten niet alleen aan hen denken en voor hen bidden. Maar ons hun lot aantrekken. Hen bezoeken, dat wil zeggen, voor hen zorgen, met hen meeleven.

Hen helpen en bijstaan met de gaven en krachten die de HERE ons geeft.

En verder ons onbesmet bewaren van de wereld. „Want al wat in de wereld is, de begeerlijkheid der ogen en de begeerlijkheid des vlees en de grootsheid des levens, is niet uit de Vader, maar uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid, maar die de wil Gods doet blijft in der eeuwigheid“.

Zó schrijft Jacobus op een andere plaats: „Weet gij niet, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld“.

Als we alleen maar hoorders des Woords zijn, dan komt het niet tot bestrijden van de zonde. Dan blijven de zonden voortwoekeren in ons leven.

Psalm 7 : 7-10

Vertaling N.B.G.

Sta op dan in uw toorn, o HERE,
verhef U, kom de waede keren
van al, die mij benauwt en kwelt,
waak op, Gij, die het recht bestelt!
Der natien vergaderingen,
zij mogen dan uw stoel omringen;
spreek recht, keer boven hen, o HEER,
met macht toch naar de hoge weer.

Ja, alle volken richt de HERE,
het eind der aarde moet Hem eren.
Doe HEER, Gij die rechtvaardig zijt,
mij recht naar mijn gerechtigheid.
Wil, nu mijn onschuld is gebleken,
der goddelozen boosheid breken.
Gij, die in hart en nieren leest,
bevestig die oprecht U vreest.

A. v. B.

Die zonden in de gemeente noemt Jacobus met naam en toenaam.

Hij verbloemt de toestand van de gemeente niet. Windt er geen doekjes om.

Wat was er nog veel krom en verkeerd in die gemeente uit de eerste eeuw.

Daar was de zonde van aanzien des persoons: Een rijk man behandelde men anders dan een arme broeder.

Jacobus moet waarschuwen tegen dood geloof, dat niet tot werken komt.

Hij toornst tegen de zonden der tong, die, zelf in brand gezet door de hel, heel het lichaam bezoedelt en heel het leven verteert.

Daar is najver en twist. Er zijn twisten en vechtpartijen in hun midden.

Jacobus moet waarschuwen tegen de zonde van lasterpraat en tegen de hoogmoedige houding van de rijke kooplieden, die zeggen: Wij zullen dit en dat.

Er is sprake van loon der arbeiders, dat ingehouden wordt en dat roept tot de HERE om wraak. Er is ongeduld in het lijden en klagen en mopperen tegen elkaar.

Dat alles wordt door Jacobus eerlijk erkend en besproken.

Hij heeft het niet over de zonden der wereld, over zonden van Joden en heidenen, over de zonden van anderen, maar over de zonden van de gemeente zelf.

Daar mogen we wel eens een ogenblik bij stilstaan. Wij zien veel gemakkelijker de zonden van anderen dan die van ons zelf.

Ik vergeet nooit een gelijkenis, die ik hoorde van een Groninger kansel:

Daar venten — zo was het verhaal — in onze stad kooplieden in nootmuscaat. Ze dragen hun waar in een platte bak voor zich uit. Ze hebben steeds het oog op hun koopwaar. Zo is het nu ook met de zonden van anderen. We hebben ze direkt in het oog. Er ontgaat ons niets en we stallen ze uit.

Er lopen ook andere lieden door de straten der stad: Ze handelen in voddens. Ze dragen een zak op de rug. Ze moeten zich in allerlei bochten wringen om te zien, wat ze op de rug dragen. Zo is het met onze eigen zonden. We zien ze moeilijk. Het is een wonder als we eigen gebreken en zwakheden zo goed kennen als die van anderen.

Als we echt inzicht hebben in de wet der vrijheid, dan ontgaan ons eigen zonden niet. En dan bedekken we ze ook niet.

Ik denk wel eens, dat we al te druk en al te zeer bezig zijn met de zonden van anderen. Waardoor we eigen ellenden niet recht en grondig kennen.

Zullen we daders des Woords zijn, dan zullen we eigen gebreken en zwakheden bij het licht van Gods Woord en Geest recht moeten kennen.

Om er dan recht en grondig tegen te strijden in de kracht des Heiligen Geestes.

Waarin bestaat nu het doen van het Woord?

Ik doe hier en daar een greep uit onze brief.

„Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken of beproevingen valt; wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt“. De kantt. tekent hierbij aan: „De vreugde ontstaat niet uit het gevoel van de verdrukkingen, maar uit het gevoel van Gods genade in het midden van de verdrukkingen, en uit het aanmerken van de nuttigheden en de vruchten daarvan“.

Dat is geheel in overeenstemming met het woord van de Heiland:

„Zalig zijt gij als u de mensen smaden en vervolgen en liegende alle kwaad van u spreken om Mijnentwil.“

Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen; want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die vóór u geweest zijn“.

De HERE heeft ons vrij gemaakt. Dat gaat niet zonder beproevingen. Die zijn op zichzelf niet aangenaam voor het vlees. Kennen we ook deze vreugde en zijn we daarin daders des Woords? En heeft de beproeving des geloofs lijdzaamheid gewerkt? En bidden we om wijsheid, die ons onthoeft, van God, die een iegelijk middelgijft zonder verwijt?

Jacobus spreekt over de rechte daad in het oordeel over rijk en arm.

Het kwam voor, dat men een man met een gouden ring en sierlijk gewaad anders behandelde dan een arm mens. Zo lieten zij zich door verkeerde overleggingen leiden. Daartegen schrijft Jacobus deze woorden: „Hoort, mijn geliefde broeders! Heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenen des koninkrijks, hetwelk Hij beloofd heeft degenen, die Hem liefhebben?“

We zullen de koninklijke wet vervullen, naar de Schrift: Gij zult uw naaste liefhebben als u zelve. Dan doet ge wel en zijt daders des Woords.

En dat doen des Woords komt voort uit een oprecht geloof.

Jacobus denkt er niet aan om te vechten tegen Paulus.

Alsof die door de leer van de rechtvaardiging door het geloof maar goddeloze en zorgeloze christenen gekweekt zou hebben.

Evenmin als Paulus er aan gedacht zou hebben om tegen Jacobus te strijden, als die aandringt op een levend geloof, dat godzalig doet wandelen.

Weet ge hoe het staat met een dood, onvruchtbaar, nutteloos geloof?

Stel, dat een broeder of zuster naakt zouden zijn en gebrek zouden hebben aan dagelijks voedsel. Zijn die mensen er mee geholpen, dat iemand tot hen zou zeggen: Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, zonder hun van het nodige te voorzien? Een kind kan begrijpen, dat dit geen nuttigheid doet.

Even onvruchtbaar als zulk mooi gepraat is een geloof, dat niet werkt.

Abraham heeft geloofd in God en het werd hem tot rechtvaardigheid gerekend.

Maar heeft Abraham niet de wil van God gedaan, omdat hij in God geloofde?

Stellig, want hij heeft Izak op het altaar gelegd.

Rachab de hoer heeft geloofd in de God van Israël.

Maar heeft Rachab ook niet uit het geloof gehandeld?

Ja stellig; ze heeft met gevaar van eigen leven de verspieders in huis genomen en langs een andere weg weer laten gaan.

Daar is een christendom, dat bang geworden is voor goede werken.

De Schrift is wel bang voor werken-der-wet-om-de-hemel-te-verdienen.

Maar God maakt ons niet bang voor werken des geloofs.

„Laat uw licht — het licht van het Evangelie — alzo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken“. Dat is niet maar „volgens Jacobus“, maar naar de wil van Christus, Wiens spijze het was de wil te doen van Zijn Vader.

De ware daad des geloofs bestaat ook hierin, dat wij strijden tegen de zonden der tong, en ons spreken richten naar uitwijzen van het heilig Evangelie.

Wat doet de tong een kwaad. Wat sticht het zondige woord een ellende.

En dat geldt niet alleen van het gesproken woord. Maar ook van wat geschreven wordt. Wat kan een klein ding grote verwoestingen aanrichten.

Een klein bit, in de bek van een paard, kan heel dat lichaam van het grote dier sturen. Een klein roer bepaalt de richting van een reuzenschip. Een klein vlammetje steekt een groot bos aan en legt het in de as.

n al te zeer
daardoor we
nen.
n zullen we
t van Gods
strijden in

Voord?
brief.

eders, wan-
vingen valt;
lijdszaamheid
De vreugde
drukkingen,
het midden
rien van de

t het woord

an vervolgen
Mijnentwil.
is groot in
gd de profe-

at gaat niet
lf niet aan-
leze vreugde
En heeft de
ewerkt? En
t, van God,
rwijs?

het oordeel

t een gouden
rde dan een
rde overleg-
deze woort-
eft God niet
lijk te zijn in
ijks, hetwelk
hebben?"
len, naar de
als u zelve,
ds.

t een oprecht

echten tegen

urdinging door

te christenen

u hebben om
ingt op een
en.

onvruchtbaar,

t zouden zijn

voedsel. Zijn

l tot hen zou

warm en eet

orzien? Een

eld doet.

ant is een ge-

et werd hem

God gedaan,

aar gelegd.

od van Israël.

geloof gehan-

igen leven de

n andere weg

geworden is

er-wet-om-de-

r werken des

Evangelie —

w goede wer-

le hemelen is,

ens Jacobus",

spijze het was

ok hierin, dat

n ons spreken

Evangelie.

ticht het zon-

proken woord.

Wat kan een

iten.

ard, kan heel

Een klein roer

ip. Een klein

in legt het in

Zó kan de tong grote dingen doen, ten kwade en ten goede.

Het woord ontketent revoluties en kan een instrument zijn tot reformatie.

Het kan volken in beweging brengen in de richting van de hemel en van de hel.

Met de tong kunnen we de HERE loven en de mensen vervloeken.

De tong kan bouwen en breken, gemeenten stichten en verwoesten.

Dat is nog zo. En het mag wel ons dagelijks gebed zijn:

Zet Heer een wacht voor mijne lippen,
Behoud de deuren van mijn mond,
Opdat ik mij tot gene stond,
Iets onbedachtzaams laat ontglippen.

Verder spreekt Jacobus over het ware doen des Woords in tegenstelling met wereldlust, hoogmoed en bedilzucht.

"Waaruit komt bij u strijden en vechten voort? Is het niet hieruit: uit uw hartstochten, die in uw leden zich ten strijde toerusten?"

Er mag en er moet in de gemeente des HEREN strijd zijn tegen de zonde.

We mogen en moeten de ongeregelde terecht wijzen. We mogen de zonde in elkaar niet verdragen. We zullen de broeder die zondigt naarstig berispen.

Want we zullen de naaste liefhebben als onszelf.

Maar we moeten oppassen voor strijd en twist, waarin we der wereld gelijkvormig worden. We zullen moeten toezien, dat onze strijd voortkomt uit het geloof en beheerst wordt door de liefde tot God en de naaste. En dat ze gevoerd wordt niet in hoogmoed, maar in nederigheid des harten.

"Want God wederstaat de hoovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade."

Zo onderwerpt u dan Gode; wederstaat de duivel en hij zal van u vlieden.

Naakt tot God en Hij zal tot u genaken.....

Vernedert u voor de HERE en Hij zal u verhogen".

Tenslotte nog een enkel woord over het bekende voorbehoud van Jacobus:

"Welaan gij, die daar zegt: Wij zullen heden of morgen naar zulk een stad reizen, en aldaar een jaar doorbrengen, en koopmanschap drijven en winst doen".

Dat is waarlijk niet alleen een woord voor ondernemende kooplieden.

Maar voor heel de gemeente. Want die hoogmoed van: Zij zullen dit en dat, zit in aller hart geroest. Ze kan hele geslachten in de kerk beheersen. Ze kan de kerk onder de toorn Gods brengen en ten val. Want hoogmoed komt vóór de val.

Wat verbeeldt gij u, zegt Jacobus.

"Gij, die niet weet wat morgen geschieden zal; want hoedanig is uw leven?"

Want het is een damp, die even gezien wordt en daarna verdwijnt".

EEN VERZANDE REFORMATIE Prof. B. HOLWERDA

Het vorige jaar heb ik op de Schooldag, onder de titel: „De stenen spreken“, iets gezegd over de betekenis van het boek Jozua voor de kerk in deze tijd. In dezelfde geest wilde ik nu ditmaal een typerend moment u noemen uit het boek der Richteren.

Want ook vandaag zijn we bijeen in de blijdschap over wat God ons in de vrijmaking schonk. En terecht, want elke reformatie is een grote genade. Maar daarom bevat dan ook het boek Richteren een dringende boodschap voor allen, die over een reformatie roemen. Dit boek is immers het boek der reformaties bij uitnemendheid. Want na elke afval in de eerste tijd bracht de HERE zijn volk terug tot Zich en zijn Woord en zijn dienst. Dat is dan ook de dankbaarheid die heel dat boek vervult: de HERE werkte telkens nieuwe reformatie. Hij liet zijn eigen werk niet los. Maar dat alles wordt hier dan toch getekend tegen de achtergrond van een diepe beschaamdheid. Dat er telkens nieuwe reformatie kwam, — dát is om te juichen. Doch dat ook telkens weer nieuwe reformatie nodig was, — dát is de grote schande der kerk.

U weet wel, wat de grote lijn in het boek der Richteren is. Het volk wijkt van de HERE af in eigenwillige godadienst; daarop breekt de toorn des HEREN los tegen dit ontrouwe volk: Hij doet het zuchten onder de druk der vijanden. Doch als ze tot Hem roepen in de nood, brengt Hij uitredding door een richter, die het volk eerst bevrijdt, maar het daarna weer terugvoert tot de onbevleete dienst van zijn God. Dan heeft het land een periode van rust. Maar het tragische is: die rust duurt zelden langer dan slechts één mensenleefijd. Meestal is na veertig jaren de reformatie reeds weer doodgelopen en verزند. En soms begon dat proces van verzanding reeds op dezelfde dag, waarop de verlossing geschonken werd. Zoals in het geval van Gideon, waarover ik vandaag iets zou willen zeggen.

Ge kent wel het verhaal. De bijbel vertelt ons, dat nog maar veertig jaar na het optreden van Debora het in Israël al weer grondig mis was. Binnen een mensenleefijd was de afval reeds weer aan het licht getreden, en ze was ook ditmaal al weer algemeen.

We zullen maar voorzichtig zijn met onze plannen-makerij.

De HERE regeert en alle dingen komen ons van zijn Vaderhand toe.

Daarom zullen we zeggen en belijden: „Zo de HERE wil zullen wij leven en dit of dat doen".

Dat „Deo Volente" zullen we niet maar voor de vorm gebruiken.

Maar we zullen in volstrekte afhankelijkheid van de HERE leven.

We zullen niet roemen met ijdele grootspraak. Zulke roem is slecht.

Wie dan weet goed te doen en het niet doet, die is het tot zonde.

Toen ik voor enige tijd een vriend sprak over de Schooldag met z'n heerlijkheid en z'n gevaren, zeide hij tegen mij:

„Als ze maar een goed woord van de sprekers horen".

Ik hoop u een goed woord uit de Schriften voorgehouden te hebben.

Weest geen alleen-maar-hoorders, dochaders des Woords.

God vraagt van ons niet dat we grote dingen zullen doen.

Maar dat we trouw zullen zijn in kleine alledaagse dingen.

Daders des Woords zijn, dat is: Met vreugde beproevingen verdragen.

Onze tong in toom houden. Handelen met onze naaste zonder aanzien des persoons.

Niet vechten, maar vrede stichten.

Niet hoogmoedig zijn, maar ons verootmoedigen voor de Here en ootmoedig wandelen met God. Niet zuchten tegen elkander, maar veel van elkander verdragen.

Wezen en weduwen gedenken. En ons onbesmet bewaren van de wereld.

En daarbij alles verwachten van de almachtige genade Gods in Jezus Christus, die in zwakheid wordt volbracht.

Biddend om de wijsheid, die van boven is.

Die wijsheid is „ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten; niet partijdig oordelende en ongeveinsd. En de vrucht der rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid voor degenen die vrede maken".

We zullen dan ondervinden de waarheid van Psalm 1:2:

Want hij zal zijn gelijk een frisse boom,
In vette grond geplant bij ene stroom,
Die op zijn tijd met vruchten is beladen
En sierlijk pronkt met onverwelkte bladen;
Hij groeit zelfs op in ramp en tegenspoed;
Het gaat hem wel; 't gelukt hem wat hij doet.

Er volgt dan ook een nieuwe ontlading van de toorn: de HERE zendt de Midianieten en Amalekieten, die zeven jaren achtereen de hele oogst weghalen, zodat Israël zeer verarmt. En dat, terwijl God van de Midianieten en de Amalekieten niets moest hebben. Want dit waren juist de beide stammen, die Hij niet verdragen kon; Hij had ze de ondergang gezworen en hun uitroeping bevolen. In deze situatie zegt het dus heel wat, dat de HERE juist deze vijanden over Israël laat triomferen. De afval is zo groot, dat Hij nog eerder zijn doodsvijanden verdragen kan dan zijn eigen kinderen.

Evenwel, ook ditmaal verheft zijn barmhartigheid zich roemend boven het oordeel. Als de nood op het hoogst is, verwekt Hij een nieuwe richter in Gideon. En deze brengt de Midianieten een nederlaag toe, dermate verpletterend, dat ze er nooit weer bovenop kwamen. Gideon weet het machtige vijandelijke leger uiteen te slaan, en daarna zelfs een ontsnapte keurbende te achterhalen in de woestijn. En op de grote bevrijdingsdag voert hij triomfantelijk de beide Midianietische koningen, Zebah en Talmuna, met zich mee.

Doch nu moet ge opletten. Want we zouden, na deze grootse verlossing, nu verwachten mogen het verhaal van een besliste bekering, en van een bewuste verharding in een reformatie, waarvan God in de uitredding de basis had gelegd. Maar de bijbel zegt ons iets heel anders. Dit namelijk, dat het op die aller-eerste verlossingsdag helemaal verkeerd ging, en dat de stoot tot een nieuwe afval uitging van de richter Gideon in eigen persoon. Inplaats, dat hij de ruimte, die de HERE gegeven had benutte om het volk de vreze des HEREN te leren en het daarin voor te gaan, werd hij juist de man, die de hele verlossing feitelijk krachteloos en zinloos maakte; want hij was het, die op de allereerste dag al een verkeerde koers begon in te slaan, en die de noodzakelijke reformatie goeddeels verhinderde.

Hij had, zoals gezegd, de beide gevangen koningen der Midianieten, bij zich; en hij voerde ze met zich mee, opdat hij ze voor het oog van gans Israël op een indrukwekkende wijze zou terechtstellen. Op zich-

zelf was dat niet verkeerd. Die twee hadden de dood verdiend, en heel Israël moest daarvan getuige zijn. Zo had ook Jozua gedaan, toen hij na de slag van Makkeda vijf koningen gevangen bleek te hebben. Toen had ook Jozua heel het volk laten aantreden, en de oudsten van Israël hun voet laten zetten op de nek van die vijf, want Israël moest leren, dat geen enkele vijand stand kon houden tegenover hun God. Dat Gideon dus ook van de terechtstelling een demonstratie ging maken, was niet verkeerd. Hij had bij deze gelegenheid heel het volk kunnen en moesten wijzen op de wonderlijke verlossingen des HEREN, en daaraan kunnen en moeten verbinden een oproep om voortaan alleen deze God te vrezen.

Gideon evenwel beoogde iets anders. Het blijkt al heel gauw, dat hij niet in brand staat vanwege de smaad, die deze twee aan zijn Góð hebben aangedaan, en evenmin vanwege het lijden, dat zij over heel Gods volk hebben gebracht. Hij heeft ze alleen maar meegevoerd, omdat hij persoonlijk een appeltje met hen heeft te schillen. Hij is niet bewogen door de nood, die heel Israël zeven jaar achtereen heeft ondergaan; hem interesseert slechts één gevalletje, waarbij hij persoonlijk betrokken was, en bezeerd geraakt. Want in het raam der oorlogshandelingen van al die jaren heeft tenslotte maar één incident zijn belangstelling en zijn woede opgewekt. Bij de Thabor zijn namelijk enkele van zijn broers door de Midianieten ter dood gebracht. En als Gideon dan ook onderzoek doet naar de oorlogsmisdaden van deze koningen, dan rept hij met geen woord van al de verwoestingen en vernielingen die ze hebben aangericht, hij kikt niet over de rooftochten waarmee ze heel Israël hebben verarmd; hij weet op dit ogenblik alleen maar, dat ze zich aan zijn broers hebben vergrepen; en hij stelt dan ook slechts een onderzoek in naar de toedracht van dit ene geval. Hij wil wel eens weten, wat voor mensen dat waren, die ze bij die ene gelegenheid hebben omgebracht en hoe ze er uitzagen.

De Midianietische vorsten blijken zich het geval te herinneren, en komen eerlijk uit voor de feiten. Ze hebben daar bij de Thabor een aantal mensen gedood, die er stuk voor stuk uitzagen als Gideon zelf; het waren louter koninklijke gestalten geweest. Maar daarom kent Gideon dan ook geen genade meer. Hij zegt: het waren mijn bloedeigen broers, die ge daar de dood hebt ingejaagd. En hij zweert zijn eed: Als ge hen had laten leven, ik zou u thans niet doden. Maar nu ge u aan mijn familie hebt vergrepen, aan die prachtfiguren, die ge zelf hebt herkend als koningszonen, nu is er geen pardon. Hij is hierover zo woedend, dat hij op middelen zint om hun terechtstelling zo vernederend en smadelijk mogelijk te maken. Hij zegt tot zijn oudste zoon, dat hij ze maar moet doden. Echt met het air: zulk gespuls is voor mij te min. Aan zulke kwajongens maak ik mijn handen niet vuil. Een knaap kan wel met u afrekenen.

Maar het wordt een zielige vertoning. De knaap in kwestie durft niet. Zijn vader mag ze dan kwajongens noemen, hij is diep onder de indruk van deze trotse koningen, en hij durft zich met hen niet te meten. En nu krijgen die Midianieten de kans voor hun laatste belediging. Met een sneer zeggen ze: wij zijn kwajongens, met wie een knaap zich wel kan meten? Het lijkt er niet veel op. Dat jochie van u waagt het niet ons aan te raken. Naardat een man is, is zijn macht. Als ons hoofd zal vallen, dan zult ge er zelf aan te pas moeten komen, want die knaap brengt er niets van terecht. Ge zult door zelf tos te slaan, ons de eer moeten geven, dat wij koningen zijn, die alleen in de strijd met mannen het onderspit delven; dat we geen kinderen waren, geen partij voor een knaap. En Gideon is zo goed niet, of hij moet hun inderdaad die eer geven. Op het moment dat ze vallen, ontvangen ze de eer die koningen betaamt; de terechtstelling werd geen vernedering, maar een eerbetoon: zij waren mannetjes met wie niet te spotten viel.

Dat kwam ervan, dat Gideon van de zaken der kerk een familiezaakje maakte. Met heel deze terechtstelling, waarmee hij Midian wilde henen, gaf hij in werkelijkheid aan Israël een klap in het gezicht. Natuurlijk, banden des bloeds zijn teer en sterk. Ook Gideon behoefde daarvoor niet onverschillig te zijn. Maar dat betekent toch niet, dat de verlossing van Israël opging in een familieaangelegenheid? Had de HERE hen geroepen en bekwaamd om enkele bloedverwanten te wreken, of om het gansen zuchtende volk Gods te verlossen. Doet het er in de kerk wel iets toe, of daar één van de vooraanstaanden wordt aangerand dan wel het allereenvoudigste gemeentelid? Al was niet één van Gideon's broeders om het leven gekomen, daarmee bleef toch de misdaad, die gepleegd was aan gans Israël, even erg? Al was er onder de slachtoffers van het Midianietische schrikbewind niet één geweest met een koninklijke gestalte, al waren het allemaal gewone mannetjes geweest, het waren toch allemaal Israëlieten, „gunstgenoten Gods"? En de dood van die allen was toch „kostelijk in de ogen des HEREN"? Maar Gideon ziet daarvan niets. Deze Midianieten hebben zeven jaren aaneen heel Israël geteisterd; ze hebben gemoed en geplunderd naar hartelust. Of Gideons broers de dans ontsprongen of niet, is in dit raam helemaal niet belangrijk meer; want zijn broeders-in-het-gelóóf zijn bij duizenden vermoord. God is geraakt in zijn eer door deze koningen; het volk Gods heeft van hen name-loos geleden. Maar Gideon zegt: hadden jullie mijn